

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

foto grobu Ksero.

PPS

++
PŁSUDSKA Maria

4019/SSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — ++ PIETSUJSKA

Maria

4019/WSK

I/1. Relacja ✓ K. 2, s. 1-2.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓

I/1 Relacje

- Relacje Wacławy Juszkiewicz-Kamieńskiej o Mowii Juszkiewiczowej - Piłsudskiej. Głogów 1997, rękopis (oryg.), k. 2, s. 1-2

szkole - opow.
poprawione Włódm.

O Marii Juszkiewiczowej - Piłsudskiej, młodszej żonie

I/1/1

Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Marię Juszkiewiczową, z domu Koplewską, nazywano „Piłską Pamią”. Do tego odnosiła się wysoko inteligentną i wyobraźnym słowem.

Urodzona w Kilmie w 1865 roku, mając 16-ie lat, podjęła wraz z przyjaciółką Gertrudą Paszkowską wyższe studia bezklasowe w Petersburgu. Po roku wyszła zamąż za słabrze ukształtowanego inżyniera Władysława Juszkiewicza. Mimo przyjęcia na świat córki pani Karoly małżeństwo nie było szczęśliwe i rozpadło się.

Żyła w Kilmie bezme środowisko podległej inteligencji przesiadko uwaganej z PPS, przesiadko z nią sympatyzującej lub pomagającej towarzysko. Maria, jako córka zmarłego lekarza wileńskiego, miała wielu znajomych i przyjaciół. Często odgrywała znaczącą rolę w gromadzie rewolucjonistów, dla których dom jej stał ośrodkiem. Był miejscem ich spotkań i dyskusji. Wielokrotnie imyłam tu Józef Piłsudski i Roman Dmowski. Sprawa została ogólnie w sprawie podjętej za walki o wolność i sejmienia polskim kompromisem kilkakrotnie była zatrzymywana w areszcie.

Przepracowała się do Karskiej i została w kraju „Głosu”, co znosi przypadek ewangelizacji i wystaniem do niej w urodzeniu, do Kilmie, z kompromisem melobowania się w polce. Tu, w jej domu, b. osobnym gościem był Józef Piłsudski. Znajomość ich przedziła się w gorąco uwierze, ale ma przeszkodzie stał ślub Marii z katolickim księdzem z K. Juszkiewiczem - mimo ewangelicznego nawołu. Młodzi razem wyjeżdżają do Zamościa, z zamiarem wyznania na ewangelicko-augsburskie i brany ślub w księdze tej wiary. 15 VII 1898 roku o godz. 10⁰⁰ w obecności świadków - braci: Jakuba lat 29, pomocnika architekta i Jana lat 23, pracownika bankowego, Piłsudskich - zamieszkałych w Kilmie - „został zawarty podług starożytny zwyczaj angielski Józefem Klementem Piłsudskim lat 31, kawalerem, kapcieem, zam. w Łopach, urodzonym w Żulowie, imieniem Józefa i zmarłej Marii z domu Bilewicz, małżonki Piłsudskich, wyznania ewan.-augsburskiego (! - Włódm) i Marię Kuzimierę Juszkiewicz z domu Koplewską, rozwiedzioną z imięm angielskim, zamieszkałą w Łopach, urodzoną w Kilmie, lat 33, córką zmarłego Konstantego i Ludmiły z Chomiczów, małżonki Koplewskich, wyznania ewan.-augsb.

/ wiele książka Anthonija Prapskiego p.t. "U źródeł zbroju belwederskiego" - wyd. PAN
- 1983 r. - Warszawa. I/1/2

Około roku 1898 Piusdsey - jako Dobrossey - przeniósł się do Łodzi wraz z pere-
sonką drukarni "Robotnika". Zajmując 4-ropokojowe mieszkanie ma ul. Wschodniej,
ma I piętrze, gdzie dalej drukuje "Robotnika", wywodzącego w Kielce.

K mojej z 21 na 22 lutego 1900 roku, po blisko 6-letnim funkcyjowaniu, zakoni-
cała znowu nielegalna drukarnia. Około 3-ty miesiąc znowu zamieszkałi skompi-
nowali drukarnię a obaj Piusdskich awansowali. W półtora tygodnia przenieśli
J. Piusdskiego do warszawskiej Pułaskiej (z pariskim). 15 XII 1900 - sumarycznego ob-
wieszenia o szpitala psychiatrycznego im. Nikołaja Ludwikowicza w Petersburgu. Nie-
co później Maria usolniona z szpitala zostaje przesłana do Kielca, gdzie pod na-
zwa polskiej. K mojej z 14 na 15 V 1901 r. Piusdski ucieka ze szpitala przy po-
mości Dr. Mazurkiewicza. Wraz z żoną Maria przez 2 miesiące przebywa ma zabo-
rońkiej kuracji w Zakopanem. Następnie przeniósł się kolejno - do Krakowa, do
Poznania, do Łodzi, gdzie zaczął w PPS, która prędko rozłamuje.

K 1905 roku umiera córka Marii - Kamelka, urodzona prawniczką Piusdskich.
Maria, ma skutek więziennych przeżyć i utraty ukochanej córki, choruje. Nie jest
w stanie wykonywać żadnych, który stale zmienia miejsce pobytu, i służyć polskiej
sprawie narodowo-wyzwoleńczej. Zjawienie się Aleksandry Szewcowskiej, młodej
24-letniej sekretarki, jeszcze bardziej komplikuje sytuację rodzinną Piusdskich.

Z nowego związku nawiązanemu w roku 1918 córka - Kamelka,
w 2 lata później - जाती.

Nie ustaleniem daty śmierci Marii Juszkiewiczowej - Piusdskiej. Mogł być to rok
1925, kiedy zmarła, sekanowana i opuszczone, w Kielce. Tam została pochowa-
nana.

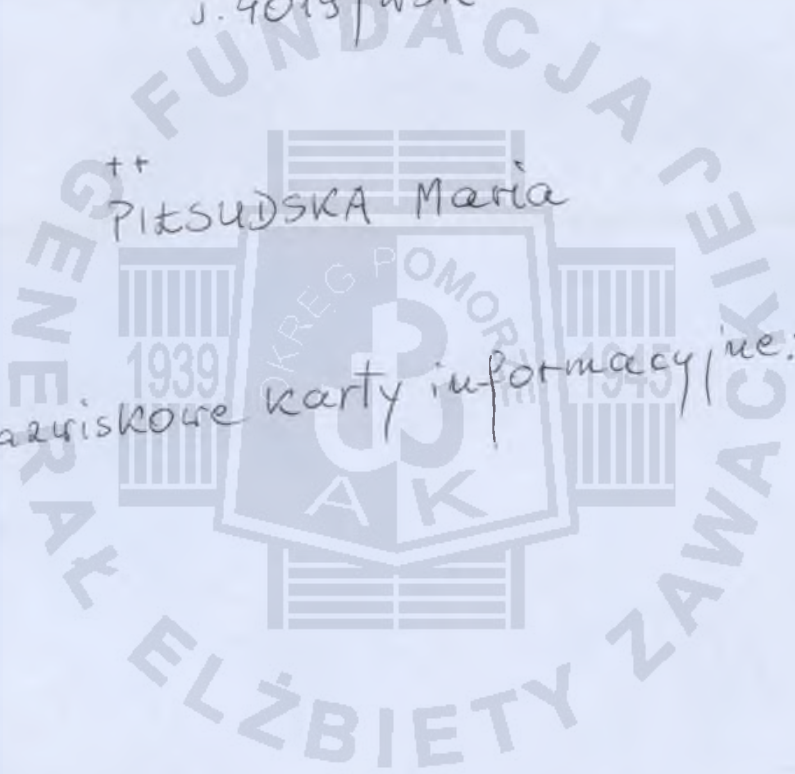
Opis - grudnia 1997 roku. oprac. Krystyna Juszkiewicz-Kamińska
Uwaga: w 2006 r. moi znajomi H. i Stobkowie znaleźli w Wilnie (Litwa)
groby sp. Marii z Kamelką i ich siostry Juszkiewiczowej Piusdskiej.
Jeżeli chodzi o Marię i jej siostrę, Marię J. Piusdską:
zmarła w Wilnie 7 sierpnia 1921 r. WIKI

J. 4019 / WSK

PPS

⁺⁺
PIŁSUDSKA Maria

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

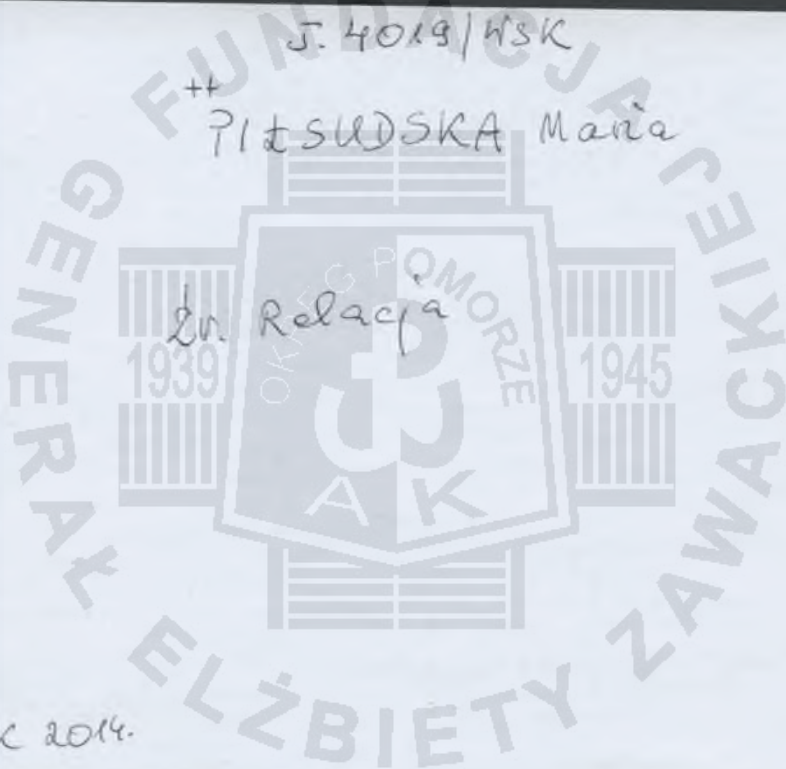

i

J. 4019/WSK

PPS

++
PITSUDSKA Mańa

B. Rojek 2014.

J. 4019/WSK

PPS

++
PIŁSUDSKA Małcia

- Kserokopia fotografii grobu Małci z Koplewskich I voto Guszkierskiej II voto Piłsudskiej - zdjęcie Nacelnika RP - marszałka Piłsudskiego.

2006 rok. Wilno. Emendata na Rosji.

Grób Sp. Mamę z Koplewskich i obojaskiej siostry
 ii obojaskiej siostry Naczelnika Państwa RP - matkę
 Józefa Piłsudskiego. Zmarła w Wilnie 7. sierpnia 1921 r.
 Leży obok grobu Matki i siostry Marianny.

Józefa Piłsudskiego H. Szulcowa w 2006 roku.

Witam.

PIŁSUDSKA Maria

